

Sabancı Vakfı, "Fark Yaratıcılar" projesini Türkiye'de toplumsal gelişmeye katkıda bulunanların öykülerini ve çalışmalarını gündeme getirerek, onları teşvik etmek ve topluma ilham vermek amacıyla destekliyor.

Fark Yaratıcılar Program Metni: Melek Erman Köni (13 Aralık 2009)

Alan: Eğitim/Öğretim

Yer: İstanbul

Milli Eğitim Bakanlığının açıkladığı son rakamlara göre **Türkiye'de 4 milyon 930 bin kişi tek kelime dahi okuma yazma bilmiyor.**

Ve daha acı ki 3 milyon 850 binini kadınlar oluşturuyor. Yani net olarak bir kez daha tekrar etmek gerekirse yaşadığımız ülkede, güzel Türkiye'mizde yaklaşık 4 milyon kadın hiçbir şekilde okuma yazma bilmiyor.

Maalesef bizi muasır medeniyetler seviyesinden uzaklaştıran rakamlar bununla da sınırlı değil.

Türkiye'de kadınların % 21'i okur yazar ancak herhangi bir eğitim kurumundan mezun değil.

%37'si ilkokul, % 7'si ortaokul, % 10'u lise mezunu iken sadece % 4'ü üniversite mezunu.

Bu rakamlar ekranda soğuk bir istatistik olarak gözünüze gözükse de hayata yansımaları oldukça sıcak oluyor.

Çeşitli nedenlerle okuma yazma öğrenemeyen kadınlar şiddete maruz kalabiliyor, özgürlüğünü kazanamadığı için de maddi ve manevi olarak birilerine bağımlı yaşıyorlar.

Gittikleri hastanede oda numaralarını okuyamayan, binecekleri otobüsü bilemeyen kadınlar, sosyal hayatın içinde biraz yarım, biraz eksik yaşıyorlar.

Ve onlar eksik oldukça siz de eksik yaşıyorsunuz.

Bu tablo karşısında devleti suçlamak ve sorumluluğu Ankara'ya, başkente yıkmak ise her zaman işin en kolayı oluyor. Ama her şeyi devletten beklemeyen, bu eksikliği kendi çabalarıyla gidermeye çalışan isimlerin çalışmaları da bu karamsar tabloda kocaman bir Fark Yaratıyor.

Sabancı Vakfı, "Fark Yaratıcılar" projesini Türkiye'de toplumsal gelişmeye katkıda bulunanların öykülerini ve çalışmalarını gündeme getirerek, onları teşvik etmek ve topluma ilham vermek amacıyla destekliyor.

Melek Erman Köni başarılı bir iş kadını. Köni'yi farklı kılan ise, enerjisini sadece iş için değil, sosyal sorumluluk projeleri için de harcıyor olması.

Melek Erman Köni, Türkan Saylan'ın kurduğu Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nde (ÇYDD) ve Anne Çocuk Eğitim Vakfı'nda (AÇEV) yıllardır aktif olarak görev alıyor.

ÇYDD Beşiktaş Şubesi'nin de kurucusu olan Köni, birgün hiç tanımadığı insanların hayatına daha fazla dokunabilmek için kollarını sıvamaya karar verdi.

Hayatında daha önce hiç Esenler'e gitmese de, Esenler'in doğu ve güneydoğudan yoğun göç alan bir bölge olduğunu gayet iyi biliyordu.

Arkadaşlarıyla Esenler'i pilot bölge olarak belirledikten sonra, kadınlara yönelik saha araştırmalarına başladılar.

Sahada yaptıkları çalışmalarda Esenler'deki kadınların okuma yazma oranının çok düşük olduğunu tespit edince, ÇYDD'nin desteği ile ÇYDD Melek Erman Köni Eğitim ve Kültür Merkezi'ni açmaya karar verdiler.

Melek Erman Köni ile röportaj:

Melek Erman Köni: "Çeşitli ilçelerde okuma yazma kursu açtığımızda kursa gelecek insan bulamıyorduk bazı ilçelerde. Şişli ve Beşiktaş bunlardan bazıları. Ama Esenler gibi bölgelerde kuyruklar oluyor adeta.

Şu andaki okuma yazma öğretmenimiz Yasemin Ersoy, buralarda çok kursa geliyordu. Bahçelievler ve Bakırköy Şubeleri'ne üyeydi. Onun önerisiyle bu semti seçtik. Ümraniye ve Esenler pilot bölge olarak seçilmişti. Burada bir yer açmaya karar verdik. Yer açma ihtiyacını duyduk, çünkü buralarda kurs açılacak doğru düzgün mekan yoktu. Ne devlet sağlayabiliyordu bunu, ne de okullar bir sınıf verebiliyorlardı. Sınıflar 60-70 kişilikti. Çok yoğun göç almış bir bölge burası. Otogar'a yakınlığından dolayı doğu ve güneydoğudan gelen insanlar ilk bu bölgeye yerleşmeye çalışıyorlar. Dolayısıyla burada çok büyük bir potansiyel vardı.

Sabancı Vakfı, "Fark Yaratıcılar" projesini Türkiye'de toplumsal gelişmeye katkıda bulunanların öykülerini ve çalışmalarını gündeme getirerek, onları teşvik etmek ve topluma ilham vermek amacıyla destekliyor.

Melek Erman Köni Eğitim ve Kültür Merkezi bir özel okul gibi dizayn edilmiş durumda. Özel okuldan tek farkı ise burada sadece çocukların değil annelerin de eğitim görüyor olması ve tüm eğitimlerin ücretsiz olması.

Bu merkezde yetişkinlere okuma yazma kursları verilirken, okula başlamamış çocuklar için de okul öncesi eğitim programları uygulanıyor. Babalar için ise baba destek programı uygulanıyor. Ve böylece bir aile en küçükten en büyük bireyine kadar ihtiyacı olan eğitimi alabilmiş oluyor.

Eğitim gören bir kadın ile röportaj:

Muhabir: Küçükken niye gidememiştiniz okula?

Kadın: Babam bizi göndermedi. Öğretmen erkektir diye göndermiyordu. Arapça okuduk o zaman ama Türkçemiz hiç yoktu.

Muhabir: Peki kızırıyorsunuz şimdi okuyamadım diye?

Kadın: Hem de nasıl! Babama beddua ediyorum bizi göndermedi, cahil kaldık diye. Üzülüyorum, çocuklarımla hepsini okuttuma ama ben okuyamadım diye. Ama bu yaşta sonra da olsa öğrendim. İsmimi, telefon numaralarını, hiçbirşey bilmiyordum. Ama 3 haftada hepsini çözdüm.

Muhabir: Peki okuma yazma bilmezken ne tür zorluklar çekiyordunuz hayatta?

Kadın: Kızım hastaydı, 20 sene boyunca Çapa'ya gittim. Her gün doktora, oradakilere soruyordum neyin nerede olduğunu. Çok zorluk çektim. Personel odası diye doktor odasına giriyordum. Kapısında yazıyordu ama okuyamıyordum. Şimdi nereye gitsem kendim okuyabiliyorum ve kendim gidiyorum. Çok rahat ve çok güzel birşey. Sanki gözümüz kördü bugüne kadar.

Muhabir: Kendinizi bir kadın olarak daha güçlü hissediyor musunuz?

Kadın: Hem de nasıl güçlü! Herkese karşı gelebilirim!

Muhabir: Şimdi neler yapmayı hayal ediyorsunuz?

Kadın: Milletvekili olacağım! Vallahi muhtarlık istemiyorum, milletvekilliği istiyorum. Diploma alırsam olacağım.

Sabancı Vakfı, "Fark Yaratıcılar" projesini Türkiye'de toplumsal gelişmeye katkıda bulunanların öykülerini ve çalışmalarını gündeme getirerek, onları teşvik etmek ve topluma ilham vermek amacıyla destekliyor.

Muhabir: Okumaya devam etmek istiyor musunuz?

Kadın: Hiç durur muyum? Allah'ın izniyle hep okuyacağım. Çok güzel birşey. Gözlerimi açtı, bugüne kadar hiç görmüyordum.

Eğitim gören başka bir kadın ile röportaj:

Kadın: "Güzel oluyor, çok güzel. %10 ben öğrendim ve şu güne kadar bir kelime bilmiyordum. Doktora gittim, fitik ameliyatı oldum ama sakat kaldım. Bilmiyordum Türkçe, doktorun ne dediğini anlamıyordum. Buradaki öğretmenler çok güzel anlatıyor. Kızkardeşim 2 sene boyunca başka bir kursa gitmiş, hiçbirşey öğrenmemiş. Ama biz hızlı öğreniyoruz, herşey bize tek tek söyleniyor.

Eğitim gören başka bir kadın ile röportaj:

Muhabir: Küçükken gidememiş miydiniz okula?

Kadın: Gidemedim, gönderilmedik. Onun için burayı duyunca hemen geldik. Bir yere giderken nasıl gideceğimizi, hangi arabaya bineceğimizi bilmiyorduk. Şimdi biliyoruz, bileceğiz daha doğrusu, öğreniyoruz.

Muhabir: Neler değişti hayatınızda?

Kadın: Artık adımızı soyadımızı biliyoruz, bir yere gidince hangi arabaya bineceğimizi bileceğiz.

ÇYDD Melek Erman Köni Eğitim merkezinde, okuma yazma kursları yaklaşık 4 ay sürüyor. Dönem sonunda yapılan sınav ile eğitime katılanlar artık belgeli okur yazarlar oluyor.

Okuma yazma kursları kadın erkek herkese açık olsa bile, bugüne kadar kursa sadece kadınlar başvurmuş durumda.

Sabancı Vakfı, "Fark Yaratıcılar" projesini Türkiye'de toplumsal gelişmeye katkıda bulunanların öykülerini ve çalışmalarını gündeme getirerek, onları teşvik etmek ve topluma ilham vermek amacıyla destekliyor.

Eğitim gören başka bir kadın ile röportaj:

Kadın: 11 kardeşiz biz, hepimiz peşisıra doğduk. Ayıptır söylemesi benim göğsüme bez koydular, okula gitmeyeyim diye. Ben dördüncü çocuğum, benden ufaklar okula gitti ama ben gidemedim. Ben de buraya başvurdum, okuma ve yazmayı öğrenmek istiyorum.

Muhabir: Peki okuma yazma bilmezken ne tür zorluklarla karşılaşıyordunuz?

Kadın: Doktora giderken nereye gideceğini bilmiyorsun, hangi araca bineceğini bilmiyorsunuz, evinin adresini, sokak numaranı bilmiyorsun. Bunları öğrenmek istiyoruz.

Bir eğitmen ile röportaj:

Muhabir: Gelenlerin hayatında ne tür değişiklikler oluyor?

Eğitmen: Bence en başta kendilerine güven kazanıyorlar, cesaretleniyorlar. Hayatları kolaylaşıyor.

Bir öğrencim vardı, kocasıyla iddiaya girmişti okuma yazma öğrenip öğrenemeyeceğine dair. Bizim söylediklerimizi çok iyi yaptığı için çok güzel okudu ve eşinden de çok güzel bir hediye kazandı.

Muhabir: Peki sadece bayanlara mı eğitim veriliyor burada, yoksa erkekler de geliyor mu?

Eğitmen: Şu ana kadar erkekler hiç müracaatta bulunmadılar. Genç kızlar, orta yaşlı hanımlar, esasında her yaşta hanımlar bulunuyor. Burada ben onlardan da çok şey öğreniyorum. Birine bir şey öğretmek de çok güzel bir şey. Çok memnunum. Yaşım ve sağlığım elverdikçe de yapacağım.

Melek Erman Köni ile röportaj:

Melek Erman Köni: "Okuma yazma kurslarında, AÇEV'in seminerini alıp eğitmenlik yapmaya hak kazanan gönüllülerimiz var, bir gönüllü ordusu. Onlar derslere giriyorlar. Etüd sınıflarına abla ve abiler, ÇYDD'den burs alan üniversiteli öğrenciler giriyor ve büyük destek veriyorlar. Kültür Üniversitesi'nden çok destek aldık ve alıyoruz. Yaz okullarında ve sanat ağırlıklı, dans, müzik, drama gibi derslerde onlardan çok destek alıyoruz.

Sabancı Vakfı, "Fark Yaratıcılar" projesini Türkiye'de toplumsal gelişmeye katkıda bulunanların öykülerini ve çalışmalarını gündeme getirerek, onları teşvik etmek ve topluma ilham vermek amacıyla destekliyor.

ÇYDD Melek Erman Köni Eğitim merkezinde, sadece anne ve çocuklara eğitim verilmiyor. Kurslara ve eğitim aktivitelerine katılan kişilere sağlık, diş, göz taraması gibi tıbbi hizmetler sağlanıyor.

Ayrıca kursiyerlere tiyatro, müze gezisi, konser gibi sosyal etkinlikler de sağlanıyor. Ailelerin üniversite yaşına gelmiş çocukları için de burslar sağlanıyor, dersane olanakları araştırılıyor. Okumak isteyen gençlerin sonuna kadar gidebilmeleri için, tüm yollar deniyor.

Eğitim alan çocuk ile röportaj:

Çocuk: "1 saat ders çalışıyoruz, okulda işlediğimizi konuları tekrar ediyoruz. Burada okulda öğrendiklerimizden daha çok şey öğreniyoruz. Seviye Belirleme Sınavı'ndaki notum geçen sene göre çok daha iyi oldu ve sınavlarımda bana çok yardım etti."

Eğitim alan bir çocuğun annesi ile röportaj:

Kadın: "Kızımın adı Merve Aras. Kızım 8.sınıfı bitirdi, ama babası daha fazla okumasını istemedi, çalışmasını istedi. Bir baktım kızım bir hafta boyunca ne yemek yedi, ne konuştu. Sadece ağladı, "beni çürüteceksiniz" diyordu. Sonra burayla tanıştım, okumak isteyen ama okutamadığımız bir kızım olduğunu söyledim. Tanıştık, ona kıyafet aldılar, okula yazdırdılar, desteklediler. Şimdi İngilizce öğretmeni olacak, Allah'ın izniyle. Öğretmenleri onu dershaneye yazdırdılar. Herkes onu çok seviyor çünkü saygılı, derslerine bakıyor, çalışkan... şimdi o çok mutlu, ben de çok mutluyum. Hem onun, hem de benim hayatım kurtuldu."

Melek Erman Köni ile röportaj:

Melek Erman Köni: "8. sınıfı bitiren çocuklardan ikisine her sene burs veriyoruz, dershaneye gitmelerini sağlıyoruz, dershanelerle konuşuyoruz indirim alıyoruz...8. sınıfı bitirdiklerinde liseye kaydolmaları için de küçük yardımlarımız oluyor. Küçük ama sonuç alınabilen yardımlar. Bazıları kendi okullarındaki puanları, yedek listeleri bile takip

FARK YARATANLAR

SABANCI VAKFI katkılarıyla

"SIRADIŞI KİŞİLER OLAĞANÜSTÜ ETKİLER"

Sabancı Vakfı, "Fark Yaratıcılar" projesini Türkiye'de toplumsal gelişmeye katkıda bulunanların öykülerini ve çalışmalarını gündeme getirerek, onları teşvik etmek ve topluma ilham vermek amacıyla destekliyor.

edemiyorlar. Aileleri o bilinci sahip olmuyor, gidip okuldan takip edemiyor, internet açıp bakamıyorlar. Bu şekilde birçok burslu çocuğu yedek listelerden istedikleri meslek liselerine soktuk.

Esenler'deki bu eğitim vahası 2007 yılından beri hizmet veriyor. Kuruluş günlerinde çeşitli zorluklar yaşansa bile, eğitime gönül veren yürekli insanların çabaları ve eğitime ihtiyacı olan isimlerin katkılarıyla çağdaş bir yaşam merkezi kurulmuş durumda.

Melek Erman Köni ile röportaj:

Melek Erman Köni: "Benim esasında ilk korkum, kursiyerlere nasıl ulaşabileceğimiz, çocukları nasıl kendimize çekebileceğimizle ilgiliydi. Ama Yasemin sağolsun beni orada çok destekledi, bana "burası öyle bir yer ki, duyan gelecek" dedi. Hakikaten de bugün aşağı yukarı her öğretim yılında 300 tane bireye ulaşıyoruz. Bunların çoğu ailelerden oluşuyor. Onun dışında 250-300'e yakın başvuranın olduğu bir yedek listemiz var. Yani buradan iki tane daha olsa, istediğimiz hizmetleri mükemmelen götüreceğiz.

Esenler'de yürütülen bu çalışma sadece eğitim alan ya da eğitim veren insanların değil, Melek Erman Köni'nin hayatını da temelden değiştirmiş durumda.

Melek Erman Köni ile röportaj:

Melek Erman Köni: "Hayata anlam katan, monotonluğu gideren bir şey diye düşünüyorum. Ticaretin içindeyim; ticaretin al-sat al-sat günlük rutinini ile insanın ruhunun beslenmesi mümkün değil. Yaşama anlam katıyor. Fırsat eşitsizliğini ortadan kaldırabilmek, kişilerdeki dönüşümü görebilmek büyük bir haz sağlıyor. Okuma yazma bilmeyen bir insanın okumaya başladığı zaman, o harfleri birbirine çattığı zamanki gözlerindeki ışık çok müstesna bir duygu uyandırıyor insanın içinde.

Kendimi çok iyi hissediyorum. Daha da genişletebilmeyi, daha fazla maddi katkı sağlayabilmeyi, başka kurumlarla işbirliği içerisinde daha çok insana ulaşabilmeyi çok arzu ederim. Demek ki çok iyi hissettiriyor ki, daha da fazlasını istiyor insan.

Cüneyt Özdemir ile

FARK YARATANLAR

SABANCI VAKFI katkılarıyla

"SIRADIŞI KİŞİLER OLAĞANÜSTÜ ETKİLER"

Sabancı Vakfı, "Fark Yaratıcılar" projesini Türkiye'de toplumsal gelişmeye katkıda bulunanların öykülerini ve çalışmalarını gündeme getirerek, onları teşvik etmek ve topluma ilham vermek amacıyla destekliyor.

Hayata bakış açım değişti, değer yargılarım, değer verdiğim şeyler yer değiştirmeye başladı. Bu tür manevi olaylardan fırsat eşitliği yaratabilmek, o gizli kalmış yıldızları ortaya çıkarabilmek çok büyük bir haz veriyor. Bu tatmini başka alanlarda duymamız pek mümkün değil. Özellikle insan, yaşı daha da ilerleyip, daha da olgunlaştıkça hayattaki değerleri yer değiştiriyor. Ama yer değiştirecek böyle güzel bir alan bulmalısınız. Orada bunlar öncelik kazanıyor.

Melek Erman Köni yıllar önce sadece bir iş kadınıydı. Finans dünyasının rakamsal dünyasında, yüzdelerle ölçülen bir hayatı vardı.

Ama o herkesten farklı olarak içindeki iyi niyetin elinden tuttu. Hiçbir maddi gözetmeden, kendisinden daha az şanslı olan insanların hayatını değiştirmeye karar verdi.

Onların gözlerindeki ışığa güvendi ve binlerce kalpte, kuşaklar boyu sürececek, okur yazar, kocaman bir Fark Yarattı.